

SIMON STELLING: „VAN BACH TOT BEATLES, MUZIEK BRENGT MENSEN BIJ ELKAAR”

ALPHEN - VAN IEMAND DIE RUIM 30 JAAR ELKE ZONDAG IN DE KERK ORGEL SPEELT, ZOU JE MISSCHIEF VERWACHTEN DAT HIJ ZICH ENKEL RICHT OP HET KERKPUBLIEK EN NAUWGEZET VOLGENS DE BIJBEL LEEFT. MUSICUS SIMON STELLING DAARENTEGEN, ZOU HET LIEFST HEEL ALPHEN MIDDELS MUZIEK EN ZANG SAMENBRENGEN. EN DE THEOLOOG EN FILOSOOF IN HEM, VINDEN DAT JE DE BIJBEL EN ANDERE RELIGIEUZE BOEKEN IN HUN OORSPRONKELIJKE CONTEXT MOET ZIEN EN OPEN MOET STAAN VOOR NIEUWE INZICHTEN.

Door Jolanda van Luinen

OVER VASTROESTEN

U hebt het niet zo op de Hollandse hokjesgeest?

„Sinds ik na het conservatorium in Utrecht twee jaar orgel heb gestudeerd in Parijs - dit was bij de beroemde Marie Claire Alain - heb ik inderdaad anders leren kijken. Wat me opviel was dat in Frankrijk elk dorp één kerk heeft; in Alphen zijn dat er ontelbaar veel. In Nederland leven we in hokjes, die misschien veiligheid bieden, maar waar je het ook knap benauwd van kunt krijgen. En doordat je het grote geheel niet overziet, kun je vastroesten in je eigen mening en waarheid.”

„Zo zou ik maar niet te hard roepen over de militante islam, want karikaturen kun je ook maken over christenen. Vijfhonderd jaar geleden kwam je in Nederland nog op de brandstapel als je niet katholiek was. Ik vind dat je mensen niet over één kam moet scheren. Niet je religieuze of politieke opvattingen zijn belangrijk, maar hoe je in het leven staat. Angst is een ontzettend slechte raadgever. Als je heel stellig bent in je opvattingen, is de kans groot dat je over een aantal jaren bakzeil moet halen. Zoals de EO, die zo'n tien jaar geleden nog ferme standpunten uitdroeg over homo's, huwelijken tussen protestanten en katholieken en over de evolutietheorie. Waar mensen in geloven, moeten ze zelf weten. Persoonlijk zal ik nooit een ander geloof bijtend bespotten. Toch vind ik dat je van mensen een beetje incasseringsvermogen mag verwachten. De grens tussen plagen en pesten is echter flinterdun.”

Wat vindt u van mensen die wel strikt naar de bijbel of de koran leven?

„Voor die mensen heb ik het allergrootste respect, maar in mijn optiek is dit wel heel moeilijk, zo niet onmogelijk. De bijbel en de koran moet je niet 1-op-1 vertalen naar nu, maar zien in hun culturele context van tweeduizend jaar geleden. De uitdrukking 'vroeger was alles beter' klopt niet; dus ook niet wanneer je het hebt over die periode. Een voorbeeld: tegenwoordig kun je op je 18de nog kind zijn; mijn vader moest op die leeftijd, in de Tweede Wereldoorlog, dwangarbeid verrichten. Dat heeft hem voor het leven getekend. Ook zo iets: in oorlogen denken overheersers vaak dat God aan hun kant staat, terwijl onderdrukten zich door Hem in de steek gelaten voelen.

Na te hebben geposeerd, verleide Simon Stelling de fotograaf tot een quatre-mains op de Grotrian-Steinweg piano.

Foto: Wil Kokelaar

Veel oorlogen worden gevoerd in Zijn naam, terwijl de mensen het elkáár aandoen.”

„Wat ik zelf heel erg vind zijn natuurrampen. Mensen kunnen nog zoveel weten en studeren, een aardbeving of een tsunami tegenhouden kunnen ze niet. Natuurlijk, ieder mens gaat een keer dood, maar voor mij maakt het wel verschil of je dan 80 of 23 bent. Het leven is niet eerlijk: in het westen hebben we een huis, eten, drinken en medicijnen. Rond de evenaar is het leven veel moeilijker. Waarschijnlijk door het constante warme klimaat mislukken de oogsten en ontstaan er cyclonen. Daarnaast is de regering er vaak corrupt, wat de welvaart van de bevolking niet bevordert. Hier heb ik overigens geen enkele wetenschappelijke onderbouwing voor; ik zit maar een beetje te filosoferen.”

„Wat ik wel weet en wat ook te lezen staat in de bijbel, is dat je op de aarde komt met niets en sterft met niets. Geld kun je niet meenemen na je dood, dus we moeten het niet ons leven laten bepalen. Daarom laat ik mijn kinderen liever andere dingen na, zoals een - naar ik hoop - goede opvoeding, sociale vaardigheden en muziek.”

OVER LEUKE MENSEN

Ah, de muziek! Wanneer is die een rol gaan spelen in uw leven?

„Eigenlijk zat ik met 4 jaar al achter een orgeltje; geïnspireerd door volwassen familieleden die in de muziek werkzaam waren. Ik kon toen nog niet lezen, laat staan noten lezen. Eén bepaald akkoord vond ik boeiend; nu vind ik dat het meest saai dat ik ken. In het begin speelde ik muziek na, die ik op singeltjes had gehoord. Naast geestelijke en klassieke muziek waren

dat de Beatles. Nu vinden wij die groep braaf, maar toen was het revolutionair. Mijn favoriet was 'All you need is love'. Inmiddels is dat lied een klassieker geworden, net zoals 'Hey Jude' en 'Penny Lane'. Cantabile - een van de koren die ik dirigeer - zingt deze liedjes nog steeds.”

„In mijn geboorteplaats Enkhuizen speelde ik voor het eerst op een kerkorgel. Muziek heeft altijd mijn passie gehad en er waren dus nooit zorgen over wat ik later zou worden. Na het Christelijk Lyceum - op mijn 9de zijn we in Alphen komen wonen - ben ik dus naar het conservatorium in Utrecht gegaan. Behalve muziekles, kregen we er les in pedagogiek. Hier leerde je om kennis over te brengen op leerlingen. Piano- en orgellessen geven en het dirigeren van koren doe ik sindsdien heel graag. Of ik niet liever artiest had willen worden? Daarvoor moet je goed zijn in ellebogenwerk en kunnen slijmen bij bepaalde mensen. Dat kan en wil ik niet. Buiten dat: artiest zijn is een eenzaam beroep. Hoe enthousiast er ook voor je wordt geapplaudiseerd, na het optreden ben je weer alleen. Sowieso is het moeilijk om in de muziek je brood te verdienen. Mij lukt het, omdat ik al lang bezig ben, een gevestigde naam heb en in een mooie, afgescheiden ruimte lesgeef.”

„Het is belangrijk om werk gescheiden te houden van privé, want anders slokt het je op. Evengoed is het hard werken - doordeweeks lesgeven, soms op zaterdag een concert geven en op zondag twee keer in de Adventskerk spelen - maar ik vind het na al die jaren nog steeds boeiend en uitdagend. Door mijn beroep heb ik altijd mensen om me heen. Of ik dat niet hinderlijk vind?” Hij lacht: „De stelling van Stelling is: mensen die niet leuk zijn, ma-

ken vaak geen muziek. Oftewel: ik ben omringd door leuke mensen.”

OVER CULTUREEL ERFGOED

Wat is voor u het verschil tussen een orgel en een piano?

„Een piano heeft door de aanslag meer expressiemogelijkheden; met een orgel heb je een heel orkest onder je vingers. Beide instrumenten neem je niet onder je arm mee, zodat je als concertant een grote diversiteit aan instrumenten bespeelt. Hierdoor wordt een fors beroep gedaan op je aanpassingsvermogen. Ten onrechte worden orgels vaak alleen met kerkmuziek geassocieerd, maar je kunt er veel meer mee. Laatst organiseerde een bedrijf een klantenavond in de Adventskerk. Ik hield toen eerst een lezing, gaf uitleg bij het orgel en speelde er vervolgens op. Daarna was er tijd voor een hapje en een drankje, en om het orgel te bekijken. Dit Steinmeyer orgel is overigens het 'kleine zusje' van 'het grootste kerkorgel ter wereld', dat staat in het Duitse Passau. In Alphen is in het verleden veel cultureel erfgoed gesloopt, maar gelukkig is dit unieke orgel er nog en daar mogen we best trots op zijn. Ik vind dat je niet alleen moet roepen dat je een stad bent, maar dat ook moet uitdragen. Het bouwen van een theater is een mooie start daarvan.”

OVER INITIATIEVEN

In datzelfde theater geeft u binnenkort een bijzonder concert, toch?

„Dat klopt. Op zondag 25 mei geven de Alphense sopraan Lisette Emmink en ik vanaf 14.30 uur een concert met onder andere 'Vier Letzte Lieder van Richard Strauss'. Hiervoor gebruikte

de componist literaire en filosofische teksten van onder andere Herman Hesse. Deze ontroerende compositie vormt het ultieme hoogtepunt van de laatromantische liedkunst.”

Uw kerstconcerten zijn al jaren een succes. Staan er meer initiatieven op stapel?

„Inderdaad. Onder het motto 'Muziek verbreedert' wil ik met zowel kerkelijke als niet-kerkelijke mensen een 'kaartenbakoor' formeren, dat een paar zondagen per jaar in de Adventskerk cantates van Bach gaat zingen. Enthousiaste mannen en vrouwen van alle leeftijden zijn welkom. De Adventskerk is er niet op uit om hiermee zieltjes te winnen. Het is eerder een uiting van mijn anti-hokjesgeest. Aanmelden kan bij Gerrit van Horssen, via g.van.horsen@lumc.nl of 06-40839358. Wie weet worden ook deze optredens een traditie.”

OVER TOEKOMSTPLANNEN

Wat kunnen we nog van Simon Stelling verwachten?

„Ik wil mensen blijven boeien met nieuwe dingen op het gebied van muziek en zang. Daarnaast hoop ik met mijn tijd mee te gaan en niet vast te roesten in meningen.”

Naam: Simon Stelling
Geboortedatum: 27 februari 1957
Geboorteplaats: Enkhuizen
Beroep: musicus
Relatie: getrouwd met Marianne Stelling-Visser (51)
Kinderen: 1 zoon en 2 dochters
Hobby's: literatuur, kunstgeschiedenis, filosofie, theologie, culturele reizen maken